SÜRDÜRÜLEBİLİR KIRSAL TURİZM AÇISINDAN İBRADI İLÇESİNİN DOĞAL, KÜLTÜREL VE TARİHİ ÇEKİCİLİKLERİ

Berna ÖZOĞUL, İhsan BULUT

brnozgl@gmail.com

ÖZET

Dünya genelinde alternatif turizm trendleri talebe bağlı olarak kırsal turizm, doğa tatilleri, yürüyüş, tırmanış, tarih, sağlık, inanç, kültür turizmi yönünde gelişmektedir. Kırsal turizm, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde var olan turizm türlerinin alternatifi veya tamamlayıcısı olarak giderek önem kazanmaktadır. Kırsal alanlarda gerçekleştirilen tüm turizm faaliyetlerini kapsamasıyla da entegre bir aktivitedir. Sürdürülebilir turizm anlayışı ile en uyumlu turizm olmasının yanı sıra doğal çevre ve kırsal kültürün korunmasında da önemli bir etkisi vardır. Kırsal alanlarda gelişen turizm türleri kırsal kültür ve doğal çevrenin çekiciliği ile geliştiği için onların korunmasını da zorunlu kılmaktadır. Geleneksel kırsal konutlar, üretim faaliyetleri, el sanatları, yeme-içme kültürü ve kentsel alanların aksine dokunulmamış doğal çevre turistlerin ilgi duyduğu güzellikler ve deneyimlerdir. Bu nedenle kırsal turizmin gelişmesi betonlaşmanın, çevre kirliliğinin, yanlış arazi kullanımının ve geleneksel kültürün yok olmasının önüne geçebileceği gibi kırsal üretim faaliyetlerinin de gerçekleştirilmesini gerektirmektedir. Bu durum doğal olarak korunmayı ve sürdürülebilirliği sağlamaktadır. Ülkemizde kısa mesafelerde değişiklik gösteren doğal çevre özellikleri ve geleneksel kültür, kırsal turizm için önemli bir potansiyel sunmaktadır.

Batı Torosların yüksek ve engebeli kesiminde yer alan İbradı da doğal, kültürel ve tarihi güzellikleri ile Antalya'nın kırsal turizm potansiyeli yüksek yörelerinden biridir. Ülkemizin önemli turizm merkezlerinden biri olan Antalya sahip olduğu tarihi, kültürel ve doğal güzellikleri ile turistlerin her zaman dikkatini çekse de turizm faaliyetleri çoğunlukla kıyı turizmi ile sınırlı kalmaktadır.

Bu çalışma ile İbradı ilçesinin kırsal turizme imkân tanıyan doğal, tarihi ve kültürel çekiciliklerinin tespit edilmesi, planlı ve kontrol edilebilir bir şekilde turizme kazandırılması olanaklarının araştırılması amaçlanmıştır. İbradı ilçesi sahip olduğu kırsal yaşam öğeleri ve kırsal alan ile birçok etkinliğe imkân tanımaktadır. Kültür turizmi, ekoturizm, yayla turizmi, mağara turizmi, dağcılık gibi turizm faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi mümkündür.

Çalışmada nitel araştırma yöntemleri kullanılmış; saha araştırması, görüşme ve doküman analizi çalışmaları yapılmıştır. Çalışmada öncelikle ilgili alanyazın taranarak, kırsal alanlar ve kırsal turizm değerleri belirlenmiştir. İbradı'da kırsal turizmin geliştirilme gerekçeleri ile kırsal turizmin İbradı ilçesinin kırsal kalkınmasına olası etkileri açıklanmıştır. İbradı ilçesinde kırsal turizm değerleri konusunda bilgi sahibi kaymakamlık, belediye, ilçe tarım ve orman müdürlüğü, turizm ve konaklama işletmesi yetkilileri ve yerel sakinler ile derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Mülakat sonucu elde edilen bilgiler içerik analizi kullanılarak düzenlenip, yorumlanmıştır.

Kırsal alanda yer alan ve turizm için gerekli olan kültürel, doğal, folklorik ve tarihi değerlerin çekicilik olarak değerlendirilebilmesi sürdürülebilirlik stratejisi içinde iyi bir planlamaya ihtiyaç duymaktadır. Bu çalışma ile İbradı ilçesinde kırsal turizme kaynaklık edebilecek değerlerin tespiti yapılarak, sürdürülebilir kırsal turizm planlaması önerileri geliştirilmiştir. İbradı ilçesinin kırsal turizm değerlerinin açığa çıkarılarak, sürdürülebilir kırsal turizm anlayışı ile kullanılmasına yönelik geliştirilen öneriler yöre ile ilgili kurum ve kuruluşlarla paylaşılıp işbirliği kurarak, kırsal turizm destinasyonu oluşturulması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kırsal turizm, alternatif turizm, turizm takvimi, kültür, İbradı, Antalya.

NATURAL, CULTURAL AND HISTORICAL ATTRACTIVENESS OF İBRADI DISTRICT IN TERMS OF SUSTAINABLE RURAL TOURISM

Alternative tourism trends worldwide are progressing in the direction of rural tourism, nature vacations, hiking, climbing, history, health, religion, and cultural tourism depending on the demand. Rural tourism is growing in importance as an alternative or complement to the various forms of tourism that exist in developed and developing countries. Rural tourism, where the elements of rural life are evaluated, agricultural activities, regional products, and cultural elements are appreciated, and nature and human relations are handled with a holistic approach, is an integrated activity that encompasses all tourism activities conducted in rural areas. Apart from being the most compatible form of tourism with a sustainable tourism perspective, it also has a significant impact on the protection of the natural environment and rural culture. Rural tourism types develop in tandem with the attractiveness of rural culture and natural environment, necessitating their protection. Tourists are drawn to traditional rural areas because they preserve their intact natural environment, in contrast to urban areas, which incorporate manufacturing activities, handicrafts, and food and beverage culture. For this reason, rural tourism development requires the implementation of rural production activities as well as the prevention of concretion, environmental pollution, inappropriate land use, and the vanishing of traditional culture. This situation naturally enables protection and sustainability. Natural environmental characteristics and traditional culture that vary significantly within a short distance in our country represent a significant opportunity for rural tourism.

Located in the high and rugged parts of the Western Taurus Mountains, İbradı is one of the regions of Antalya with high rural tourism potential with its natural, cultural, and historical splendors. Although Antalya, one of our country's major tourism centers, has always captivated tourists with its historical, cultural, and natural beauties, tourism activities are mostly limited to on coastal tourism. Coastal tourism, on the other hand, has devolved into a monotonous activity centered around nothing more than the provision of touristic products in the form of package tours that cater to mass tourism.

This study aims to identify the natural, historical, and cultural attractiveness in the İbradı district that supports rural tourism and investigate the feasibility of incorporating them into tourism in a planned and manageable manner. The İbradı district offers a variety of activity opportunities with its rural elements and rural areas. It is home to numerous values, including button houses, which represent traditional residences unique to the region through their architectural technique and design, jade horses on the Eynif Plain, the Altınbeşik cave, which contains Turkey's largest underground lake, caravanserais, vineyards, and festivals, touristic plateaus, and values that appeal to various tourism types. It is possible to carry out tourism activities such as cultural tourism, ecotourism, plateau tourism, cave tourism, and mountaineering. Animal husbandry, viticulture, and forestry are the primary sources of income in İbradı. While the development of rural tourism can offer solutions to rural residents with migration and employment issues, it can also contribute to the continuation of traditional production activities and the protection of traditional culture and sustainability.

Qualitative research methods were used in the study; field research, interview, and document analysis studies were conducted. In the study, rural areas and rural tourism values were determined by first scanning the relevant literature. The reasons for the growth of rural tourism in İbradı and the potential impact of rural tourism on the district's rural development were explained. In-depth interviews were held with the district governorship, municipality, district agriculture and forestry directorate, tourism and accommodation management authorities, and residents knowledgeable about rural tourism values in İbradı. Content analysis was used to organize and interpret the information obtained from the interview.

The cultural, natural, folkloric, and historical values found in rural areas and necessary for tourism require careful planning within the context of a sustainability strategy in order to be evaluated as attractive. And for successful sustainable rural tourism, sociocultural, economic, and environmental sustainabilities should be the core principle. This study developed sustainable rural tourism planning proposals by identifying the values that can serve as a source of rural tourism in the İbradı district.

It is aimed to establish a rural tourism destination by sharing and cooperating with regional institutions and organizations, by developing suggestions for the use of sustainable rural tourism by highlighting the Ibrad district's rural tourism values.

Brad district, with its virgin natural resources, and historical and cultural wealth, is an important area where rural tourism can be improved. It has the potential to contribute to sustainable rural tourism and economic and social needs, particularly because it is well-suited to tourism types such as cultural tourism, ecotourism, plateau tourism, and agricultural tourism, all of which have grown in popularity in recent years.

Keywords: Rural tourism, alternative tourism, sustainable tourism, culture, İbradı, Antalya.